

Sygn. akt II CSK 498/20

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa J. G.
przeciwko J. N.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 11 lutego 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 kwietnia 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania na rzecz pozwanej**
- 3) przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) na rzecz adwokata P. B. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powódka J.G. domagała się nakazania pozwanej J.N. przeniesienia własności nieruchomości lub ewentualnie zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności nieruchomości składającej się z działek (...) /1 i (...) /2, położonej w K. Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił powództwo. Apelacja powódki została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 kwietnia 2020 r. Powódka zaskarżyła ten wyrok skargą kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi powódka wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 378 § 1 k.p.c. oraz 385 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. i art. 382 k.p.c. poprzez przyjęcie przez ten Sąd za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, pomimo że zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń faktycznych ze zgromadzonym

materiałem dowodowym, co skutkowało nierozpoznanie zarzutów apelacji. Skarżąca wskazała także, że Sąd Apelacyjny naruszył przepisy prawa materialnego tj. art. 85 k.c. i art. 898 § 1 k.c. a lakoniczna argumentacja dotycząca podniesionych w apelacji zarzutów prowadzi do wniosku, że Sąd Apelacyjny w (...) nie dokonał pełnej kontroli instancyjnej rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności nakładało na skarżącą powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Podkreślić też należy, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skarżąca nie uczyniła zadość tym wymaganiom. Wbrew jej twierdzeniom, Sąd Apelacyjny odniósł się w motywach zaskarżonego wyroku do podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.; uznał je za niezasadne, podając motywy tej oceny, co prowadziło do zaaprobowania ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji. Nie ma podstaw do przyjęcia rażącego naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. oraz 385 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. i art. 382 k.p.c., nawet jeśli skarżąca czuje się nieusatysfakcjonowana stopniem szczegółowości odniesienia się przez Sąd do zarzutów apelacyjnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 4 września 2014 r. II CSK 478/13, OSNC-ZD 2015, nr 4 poz. 64, wyrok Sądu Najwyższego z 4 września 2014 r., I PK 25/14, OSNP 2016, Nr 1, poz. 6). Zgodnie z utrwalonym

orzecnictwem Sądu Najwyższego zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. może stanowić podstawę skargi kasacyjnej, jeżeli Sąd drugiej instancji bezpodstawnie pominął część zebranego w sprawie materiału procesowego i mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1999 r., II CKN 100/98, OSNC 1999, Nr 9, poz. 146, oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2013 r., II CSK 634/12, OSNC-ZD 2014, Nr 3, poz. 54, z dnia 25 maja 2018 r., I CSK 481/17, nie publ.). Skarżąca nie wykazała zaś, aby Sąd Apelacyjny uchybił powyższym obowiązkom. Skarga nie jest także oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie wskazanych we wniosku przepisów prawa materialnego. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny przedstawił prawidłową i powszechnie aprobowaną w orzecnictwie i doktrynie wykładnię art. 898 § 1 k.c. co do kwalifikacji zachowań obdarowanego jako przejawów „rażącej niewdzięczności” (por. np. wyroki: z dnia 13 czerwca 2018 r., IV CSK 295/17, nie publ.; z dnia 26 stycznia 2018 r., II CSK 254/17, nie publ. oraz z dnia 29 kwietnia 2016 r., I CSK 209/15, nie publ.) oraz wyjaśnił, odnosząc się do okoliczności sprawy, dlaczego brak było podstaw, by zachowania pozwanej uznać za rażąco niewdzięczne.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w oparciu o zasadę słuszności uwzględniając okoliczności sprawy, w tym charakter roszczenia i sytuację materialną powódki (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.). Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego w odniesieniu do pełnomocnika powódki z urzędu będącego adwokatem, znajduje oparcie w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r.- Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1184) oraz § 16 ust.4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 18).